

HANDLINGSPLAN FOR SKOLEMILJØ

Nes videregående skole

Anne Haugen Tronvoll
NES VIDEREGÅENDE SKOLE

Innhold

Innledning	2
Lovgrunnlag	2
Forebyggende arbeid	3
Utvalg, undersøkelser	3
Aktiviteter for å skape et trygt og godt skolemiljø	3
Lærerstyrte tiltak	3
Elevtjenestens tiltak	4
Elevrådets arrangementer	4
Andre tiltak	4
Oversikt over trinn og faste aktiviteter	5
Eksempler på undervisningsaktiviteter i løpet av skoleåret	5
Handlingsplikter ved uønsket adferd Nes vgs	6
Litteraturliste	8
Relevante lenker	8
Vedlegg	9
Vedlegg 1: Rutine Nes vgs ved mistanke om ikke trygt skolemiljø	9

Innledning

Opplæringsloven fastslår at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og skolen skal jobbe kontinuerlig og systematisk for å fremme dette (Opplæringslova, 1998, §9-A). Dette arbeidet skal synliggjøres i en egen handlingsplan, og elevene skal få ta del i planlegging og gjennomføring av arbeidet for et trygt og godt skolemiljø, jf. § 9 A-8. For å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø, har skolen aktivitetsplikt. Formålet med aktivitetsplikten er å sikre at skolene handler raskt og riktig når en elev ikke har det trygt og godt på skolen, og alle ansatte ved skolen har plikt til å bidra til å oppfylle elevenes rettigheter.

Et utrygt skolemiljø kan ha mange former. Med *krenkende atferd* menes sjikane gjennom krenkende ord og/eller handlinger, som av Utdanningsdirektoratet eksemplifiseres som mobbing, vold, rasisme, diskriminering, utestenging eller uthenging (Utdanningsdirektoratet, 2022).

- Med *mobbing* mener vi at en eller flere elever sier eller gjør vonde eller ubehagelige ting mot en annen elev gjentatte ganger.
- Med *vold* mener vi at noen bruker fysisk makt for å skade andre
- Med *rasisme* mener vi at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget, for eksempel fordi de har en annen hudfarge, en annen religion eller snakker et annet språk
- Med *diskriminering* mener vi dårligere behandling eller trakassering på grunn av for eksempel kjønn, seksuell legning, funksjonsevne, tro, hudfarge eller etnisk opprinnelse
- Med *utestenging* mener vi å bli holdt utenfor en gruppe eller klasse der en har naturlig tilhørighet
- Med *uthenging* mener vi krenkende ord eller bilder og negativ omtale, for eksempel på sosiale medier

Viken fylkeskommune har et mål som uttrykker at man ikke har toleranse for undertrykkelse, vold, hets, mobbing og diskriminering (Fylkestingets vedtak, 2022). Dette er også et mål for Nes videregående skole hvor det jobbes systematisk med et trygt og godt skolemiljø som fremmer læring, helse og trivsel for alle elevene. Dette skjer blant annet som diskusjon og planlegging i lærernes profesjonsfellesskap, gjennom elevtjenestens oppsøkende og forebyggende arbeid og ved at alle skolens ansatte tar en aktiv del i opprettholdelse av elevenes skolemiljø. Skolemiljø ble løftet frem som ett av målene i skolens utviklingsplan for 2022-2023 gjennom mål 1

«alle elever opplever et lærings- og skolefellesskap som er trygt, tolerant og preget av gjensidig støtte og anerkjennelse. Alle elever forstår hvordan egne handlinger påvirker andre, og bidrar aktivt til et godt lærings- og skolemiljø»

Lovgrunnlag

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring, jf. opplæringsloven kapittel 9 A, og rektor har ansvar for å informere elever og foresatte om rettighetene.

Retten til et trygt og godt skolemiljø gjelder for alle elever på videregående skole og er en individuell rettighet hvor det er elevens subjektive oppfatning som avgjør om skolemiljøet er trygt og godt, jf opplæringsloven 9 A-2. Skolen har også en plikt til å jobbe kontinuerlig

og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene, jf. opplæringsloven § 9 A-3 andre ledd

Forebyggende arbeid

- Oppfølging av enkeltelever
- miljøarbeiderne er opptatt av at elevene skal føle seg trygge ved lett tilgang for å ta kontakt. Dette kan være via bruk av chat på teams, telefon og ved å komme innom. Det avtales også ofte møter med enkeltelever
- kontaktlærer gjennomfører samtaler med alle sine elever
- avdelingsleder har samtaler med elever etter behov
- Oppfølging og tilbud til grupper
- miljøarbeiderne, sammen med resten av elevtjenesten, snakker med enkeltelever og grupper og sørger for at alle får fortelle om sin opplevelse
- miljøarbeiderne driver meklingsarbeid
- kontaktlærer og faglærere har fokus på klassemiljø og tar opp saker fortløpende

Utvalg, undersøkelser

- Elevundersøkelsens gir et innblikk i skolemiljøet med tanke på trygt miljø, mobbing og trivsel. Resultatene følges opp på avdelinger og mot enkelt klasser, i personalet, SU, elevrådsstyre og i klassens time
- Tverrfaglige team ivaretar elever med særskilte behov. Elevtjenesten består av avdelingsleder, rådgivere, helsesykepleier, PPT, OT, NAV og miljøarbeidere som ukentlig har samarbeidsmøter om hvordan vi mest effektivt kan hjelpe/støtte elevene.
- Helsesykepleier har sammen med elevtjenesten møter om enkeltelever
- Lærere samarbeider om elevenes psykososiale læringsmiljø på trinnmøter, klasselærerråd og tar saker opp i klassens time
- Tillitselever tar opp saker rundt elevenes læringsmiljø, trivsel og skolemiljø i klassens time
- Skoleutvalget (SU) behandler saker som omhandler elevenes fysiske og psykososiale skolemiljø
- AMU – sikrer at skolen arbeider i samsvar med opplæringslovens §9A med å sikre et trygt og godt skolemiljø for skolens elever

Aktiviteter for å skape et trygt og godt skolemiljø

- Styrket hjem-skolesamarbeid med lav terskel for å involvere foresatte
- VIP-makkerskap - et skolestartiltak som fremmer fellesskap og inkludering og trygger overgangen fra ungdomsskolen for vg1-elever

Lærerstyrte tiltak

- Lærerstyrte makkergrupper og plassering via klassekart på alle trinn i alle fag
- VIP-prosjektet gjennomføres for alle vg1-elever på høsten
- Jevnlig fokus på å skape et trygt klassemiljø hvor det er rom for å prøve og feile
- Fellesskapene didaktikk for å skape tilhørighet gjennom faget

Elevtjenestens tiltak

- Verdensdagen for psykisk helse avholdes hvert år. 2022 er andre året hvor Nes vgs velger å markere denne dagen en hel uke. Elevtjenesten utarbeider og står for gjennomføringen av programmet. Årets gjennomføring hadde tema løft blikket.
- Konkurranser og oppdatering på Instagram og i sosiale media
- Utlån av spill og sportsutstyr
- Quiz for elever i pauser
- Egne konkurranse på skolens instagram konto
- Fruktservering
- Utlån av snakkekort - Walk and talk (disse blir også brukt i undervisning)
- Undervisningsopplegg Venn1
- Presentasjon av Tankevirus
- Felles grilling og temadag

Elevrådets arrangementer

- Elevene kan melde seg på flere komiteer som bidrar til trivsel ved skolen slik som;
 - o Arrangementskomité som lager ulike happeninger til påske, jul, sommeravslutning, halloween som styrker fellesskap og inkludering
 - o Arbeidsgruppe i elevrådet som støtter Bistandsprosjektet ved skolen og hjelper til når de har ulike arrangementer
 - o Alle kan delta aktivt i et elevråd, ved å melde seg som tillitselev kan de være med å påvirke sin skolehverdag
- Alle elever har mulighet til å stille til valg for elevrådsstyre på skolen
- Forskjellige typer sosiale arrangement for alle på skolen

Andre tiltak

- Skolen har to miljøarbeidere som jobber forebyggende ute i skolemiljøet. Miljøarbeiderne er skolens lavterskeltilbud og er tilgjengelige for elevene gjennom skolehverdagen. Miljøarbeiderne har en forebyggende funksjon, og skal blant annet forebygge og dempe elevkonflikter og bedre elevenes trivsel og skolemiljø.
- Elevtjenesten er til stede ved hver inngangsdør og ønsker elevene velkommen hver morgen
- Ledelsen har møte med russen for å sikre en inkluderende russetid
- Biblioteket har egne sitte-områder, grupperom og lesesal for elevene. Det arrangeres også foredrag
- Det er et eget, bemannet rom med spill som er tilgjengelig for elever som av forskjellige årsaker ikke ønsker å bruke kantina
- Drift- og servicepersonell samarbeider med miljøarbeiderne og ledelsen med observasjon av elever og grupper i fellesområdene
- Vaktmester holder bygningene og uteområdene vedlike for å sikre den fysiske delen av skolemiljø
- Renhold sørger for gode læringsforhold ved planmessig vask av klasserom og fellesområder og samarbeider med vaktmester om vedlikehold
- Det serveres sunn og variert mat i kantina

- Det er satt opp vanndispensere i kantina
- Alle skolens ansatte diskuterer skolemiljø i sine avdelinger/enheter
- Bistandsprosjektet 'sjef i eget liv' arrangeres, dette gjøres for alle skolens elever

Oversikt over trinn og faste aktiviteter

Trinn	høst	høst	høst	vår	vår
Vg1 SF	VIP- makkenskap	Psykisk helseuke	Bistands- prosjekt «sjef i eget liv»	Ekskursjoner og deltagelse på relevante faglige arrangementer og aktiviteter	Klassevis avslutning
Vg1 YF	VIP- makkenskap	Psykisk helseuke	Bistands- prosjekt «sjef i eget liv»	Tur til Veslesjøen for hele avdelingen (EL) Ekskursjoner til bedrifter (BY)	
Vg2 SF		Psykisk helseuke	Bistands- prosjekt «sjef i eget liv»	Ekskursjoner og deltagelse på relevante faglige arrangementer og aktiviteter	Klassevis avslutning
Vg2 YF		Psykisk helseuke	Bistands- prosjekt «sjef i eget liv»	Ekskursjoner og deltagelse på relevante faglige arrangementer og aktiviteter	Klassevis avslutning
Vg3		Psykisk helseuke	Bistands- prosjekt «sjef i eget liv»	Ekskursjoner og deltagelse på relevante faglige arrangementer og aktiviteter	Egen avslutning for alle elever med foresatte

Eksempler på undervisningsaktiviteter i løpet av skoleåret

- 4-timers økter i kroppsøving gjennomføres to ganger i året for hver klasse. Dette er både for å dekke læreplanen innenfor friluftsliv, men gjennom en slik aktivitet må elevene samarbeide og løse oppgaver de vanligvis ikke gjør. Dette er noe elevene responderer positivt på. Og flere gir tilbakemelding på at det er fint å være på gruppe med folk man vanligvis ikke er sammen med.
- Morgensang i klasserommet

- Praktiske og varierte arbeidsmåter i klasserom og på kjøkkenet på HO som styrker klasse miljøet og dermed skolemiljøet
- Deltagelse på FN-rollespill sammen med elever fra andre skoler

Handlingsplikter ved uønsket adferd Nes vgs

5 handlingsplikter §9-A	
<p>Følge med Alle ansatte og personer som har en tilknytning til skolen har en plikt til å følge med</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Miljøarbeidere er aktivt til stede i elevmiljøet og driver forebyggende arbeid ○ Kontaktlærer har oppstart-samtale med elevene ved skolestart ○ Det avholdes elevsamtaler på høsten med foresatte når eleven er under 18 år ○ Ledere er ute blant elevene i den lengste spisepausen
<p>Gripe inn Alle ansatte og personer som har en tilknytning til skolen har en plikt til å gripe inn umiddelbart ved mobbing og uønsket adferd</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dersom en ansatt oppdager at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal vedkommende gripe inn hvis det er nødvendig og mulig ○ Dersom situasjonen er u håndterlig, skal den ansatte involvere en i ledelsen. Ledelsen vurderer situasjonen og iverksetter nødvendige tiltak ○ Kontaktlærer følger opp elever som ikke har et trygt og godt skolemiljø i samarbeid med avdelingsleder
<p>Varsle Alle ansatte og personer som har en tilknytning til skolen har plikt til å varsle om all mistanke I alvorlige tilfeller skal rektor varsle skoleeier</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Eleven som ikke har et trygt og godt skolemiljø, varsler kontaktlærer eller andre ansatte så raskt som mulig ○ Kontaktlærer involverer nærmeste leder så snart som mulig, som igjen informerer rektor ○ Rektor varsler eventuelt skoleeier
<p>Undersøke Hvis noen sier ifra at de ikke har det bra, skal man alltid undersøke. I undersøkelsen skal skolen ha fokus på å finne ut hva som ligger bak elevenes opplevelse, ikke fremskaffe bevis</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kontaktlærer har, eventuelt i samarbeid med avdelingsleder, samtaler med eleven og får oversikt over hva som har skjedd ○ Er problemet sammensatt kan skolens hjelpetjenester involveres (rådgiver, helsesykepleier, elevtjenesten og miljøarbeider) ○ Taushetsplikt og regler for behandling av personopplysninger gjelder når saken undersøkes ○ For elever under 18 år skal foresatte involveres

<p>Sette inn tiltak Skolen har plikt til å sette inn egnede tiltak og vurdere om tiltakene virker</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Samtale med kontaktlærer ○ Den som er utsatt for uønsket atferd skal være med å bestemme og informeres om tiltak ○ Det skrives referat fra møter med de involverte ○ Oppfølgingsmøte skal avtales med de involverte parter for å vurdere om tiltakene virker
<p>Dokumentere Skolen må dokumentere hva som har blitt gjort og hva som skal gjøres gjennom en aktivitetsplan. Taushetsplikt og regler for behandling av personopplysninger gjelder for dokumentasjonskravet</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Uønskede hendelser og avvik varsles og vurderes via skolens varslingsystem ○ Eventuelle sanksjoner foretas i henhold til skolens ordensreglement ○ Det føres referat fra møter som legges i elevmappen sammen med all annen relevant informasjon ○ Det lages alltid en aktivitetsplan <p>Aktivitetsplanen skal minimum beskrive</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilke problem skal tiltakene løse - Hvilke tiltak skolen har planlagt - Når tiltakene skal gjennomføres - Hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene - Når tiltakene skal evalueres

Litteraturliste

Fylkestingets vedtak. (2022). *Årsbudsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025*.

<https://viken.no/f/p1/i806222be-00dd-4dd9-9075-cc8951a60239/arsbudsjett-2022-og-okonomiplan-for-viken-fylkeskommune-2022-2025.pdf>

Opplæringslova. (1998). *Lov om grunnskolen og den videregående skolen*. Retrieved from

https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/1998-07-17-61/KAPITTEL_11

Utdanningsdirektoratet. (2022). *Temaene i elevundersøkelsen*. Retrieved 26/11-22 from

<https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/Om-temaene-i-Elevundersokelsen/Trygt-miljo/>

Relevante lenker

[En trygg skoledag uten mobbing | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#)

[Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa \(opplæringslova\) - Lovdata](#)

[Mobbing og mistriivsel - hva skal skolen gjøre? \(udir.no\)](#)

[Ordensreglement for elever ved videregående skoler i Viken - Viken fylkeskommune](#)

[Rett til et trygt skolemiljø - Viken fylkeskommune](#)

[Skolemiljø Udir-3-2017](#)

Vedlegg

Vedlegg 1: Rutine Nes vgs ved mistanke om ikke trygt skolemiljø

Steg	Tid	Aktivitet	Ansvarlig
A		<p>Ansattes ansvar</p> <p>Alle som arbeider på skolen skal følge med, gripe inn og varsle ved mistanke om at elever ikke har et trygt og godt skolemiljø.</p> <p>Rektors ansvar</p> <p>Rektor har ansvaret i skolemiljø saker og skal i samråd med de involverte søke å løse den aktuelle utfordringen. Hva som er elevenes beste skal alltid være grunnleggende for det skolen gjør.</p> <p>Se udir.no for utdypende forklaring av aktivitetsplikten og tiltak i skolemiljø saker.</p> <p>Rektor kan be om veiledning fra seksjon skoleforvaltning. Rektor skal varsle skoleeier i alvorlige saker, se steg 1.2, og hvis det er mistanke om at en ansatt krenker elev, se steg 2.2.</p>	Skolen
B		<p>Skoleeiers ansvar</p> <p>Seksjon skoleforvaltning ivaretar skoleeieransvaret i skolemiljø saker i samarbeid med områdedirektørene.</p> <p>Kontakt skoleeier på 9A@viken.no, eller bruk annen kontakinformasjon på ansattportalen.</p>	Skoleeier
C		<p>Statsforvalterens ansvar</p> <p>Statsforvalteren er tilsynsmyndighet i skolemiljø saker, og kan be om innsyn og fatte vedtak i saker de får meldt inn, jf. opplæringsloven § 9 A-6.</p> <p>Elev eller foresatte kan melde saken til Statsforvalteren etter at saken er tatt opp med rektor.</p>	Statsforvalteren

Steg	Tid	Aktivitet	Ansvarlig
1.0		<p>Saksgang ved mistanke om at elev(er) krenker elev(er)</p> <p>Les om aktivetsplikten på Utdanningsdirektoratet sine hjemmesider.</p>	
1.1	Snarest mulig	<p>Gripe inn og varsle</p>	Den ansatte i samarbeid med sin

Steg	Tid	Aktivitet	Ansvarlig
		<p>Den ansatte som ser, hører eller får mistanke om krenkende ord eller handlinger, griper inn i situasjonen og varsler sin nærmeste leder som varsler rektor. Varselet kan være muntlig.</p> <p>Hvis det er mistanke om brudd på § 9 A-5 - en ansatt som krenker elev - se steg 2.1 i rutinebeskrivelsen. Hvis det er mistanke om at en i ledelsen krenker elev – se steg 3.1.</p>	nærmeste leder
1.2	Snarest mulig	<p>Ved mottak av varsel</p> <p>Ved mottak av varsel fra ansatt, elev, foresatt eller andre, oppretter rektor mv-mappe. Varselet føres inn i mal varsel jf. § 9A-4 i Elements.</p> <p>Rektor skal varsle om alvorlige saker til skoleeier på epost: 9A@viken.no.</p> <p>Alvorlige saker kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saker der krenkelsene er særlig voldelige • hvis flere elever er involvert i mobbing av en enkeltelev • situasjoner der krenkelsene har pågått over tid uten at skoleledelsen har klart å løse saken • digital mobbing på tvers av skoler og grove trusler gjennom sosiale medier <p>Se for øvrig Rutine for arkivering og dokumentasjon i skolemiljø saker.</p>	Rektor
1.3	Snarest mulig	<p>Undersøke og dokumentere</p> <p>Rektor undersøker saken. Undersøkelsene må dokumenteres. Legg vekt på at eleven(e) blir hørt og at de får informasjon om rettigheter og om hvem som kan bistå dem (eksempelvis ombud eller Statsforvalteren).</p> <p>Referat fra samtaler godkjennes av partene og arkiveres. Begrens personopplysninger</p>	Rektor
1.4	Snarest mulig	<p>Aktivitetsplan</p> <p>På bakgrunn av undersøkelsen beskrevet i steg 1.3, vurderer rektor i samråd med eleven(e) om skolen skal lage aktivitetsplan.</p> <p>Hvis skolen ikke skal lage aktivitetsplan, lager rektor et kort notat som dokumenterer denne avgjørelsen, som arkiveres i mv-mappa i Elements. Det må framkomme hvordan elevens beste er vurdert.</p> <p>Det skal lages en aktivitetsplan for den enkelte elev som utløser aktivitetsplikten. I tillegg er det mulig å lage en en aktivitetsplan for en gruppe/klasse.</p>	Rektor

Steg	Tid	Aktivitet	Ansvarlig
1.5	Snarest mulig	Sette inn tiltak Rektor lager aktivitetsplan med tiltak i samråd med de som er involvert. Bruk mal i Elements.	Rektor
1.6	Etter aktivitetsplanen	Følge opp, evaluere og avslutte Rektor følger opp og evaluerer tiltakene i samråd med eleven slik som det står i aktivitetsplanen. Saken avsluttes når eleven igjen har et trygt og godt skolemiljø.	Rektor
2.0		Saksgang ved mistanke om at en ansatt krenker elev(er)	
2.1	Snarest mulig	Skjerpet aktivitetsplikt hvis en som arbeider på skolen krenker elev, jf. § 9 A-5 Hvis det er en ansatt som krenker, skal den som har mistanke eller kjennskap til krenkingen varsle rektor.	Ansatt som har mistanke eller kjennskap til krenking
2.2	Snarest mulig	Ved mottak av varsel Ved mottak av varsel fra ansatt, elev, foresatt eller andre, oppretter rektor mv-mappe. Varselet føres inn i mal varsel jf. § 9 A-5 i Elements. Rektor skal alltid varsle områdedirektør på epost og skoleforvaltning på 9A@viken.no . om at det er mistanke om en ansatt som krenker elev. Se udir.no for utdypende informasjon om Voksne som krenker elever . Ansatte følges opp etter rutine for oppfølging av ansatte i 9 A-5 saker	Rektor
2.3	Snarest mulig	Undersøke og dokumentere Rektor undersøker saken, jf. steg 1.3.	Rektor
2.4	Snarest mulig	Aktivitetsplan Rektor vurderer i samråd med eleven(e) om det skal lages en aktivitetsplan jf. steg 1.4.	Rektor
3.0		Saksgang ved mistanke om at en i ledelsen krenker elev(er)	
3.1	Snarest mulig	Varsling når en i ledelsen krenker Hvis det er en i skolens ledelse som blir anklaget for krenkelse, skal den som har mistanke eller kjennskap til krenkingen varsle skoleeier. Kan varsles til områdedirektør og/eller 9A@viken.no	Den ansatte, eventuelt med hjelp av en leder

Steg	Tid	Aktivitet	Ansvarlig
3.2	Snarest mulig	<p>Oppfølging når en i ledelsen krenker</p> <p>Skoleeier ved områdedirektør og seksjon skoleforvaltning undersøker saken og vurderer i samråd med rektor om det skal lages en aktivitetsplan, jf. steg 1.4. Skoleeier følger saken helt til den er løst og avsluttet.</p>	Skoleeier i samråd med rektor